

[Formanden.]

mune, hvor mejeriet er beliggende, udøve mælkekontrollen?"

Medlem af folketinget Lene Bro har meddelt mig, at hun ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren tage initiativ til, at Kastellet nedlægges som militært område for derefter at kunne bruges til rekreativt område og således, at bygningerne kan bruges som fritidshuse?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om børns retsstilling. (Ophævelse af bidragsfonden).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 23) findes i tidenden sp. 2292).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Eneste behandling af betænkning og indstilling fra udvalget for forretningsordenen angående folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57.

(Indstillingen (Andre selvst. forsl. nr. XVI) findes i tillæg B. sp. 463 i betænkning fra udvalget for forretningsordenen).

Indstillingen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Udvalgets indstilling

vedtoges enstemmigt med 130 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet justitsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af søloven.

(Lovforslaget (nr. 76) findes i tillæg A. sp. 1393, fremsættelsen i tidenden sp. 1881).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om skibsregistrering.

(Lovforslaget (nr. 77) findes i tillæg A. sp. 1361, fremsættelsen i tidenden sp. 1881).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler.

(Lovforslaget (nr. 79) findes i tillæg A. sp. 1481, fremsættelsen i tidenden sp. 1884).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Robert Pedersen: Handelsministeren har fremsat det tredje forslag til revision af søloven, siden det af ministeriets sølovsudvalg af 18. juni 1957 påbegyndte sit arbejde, og de kapitler, vi i dag skal tage stilling til, er kapitel 2 om partrederi og kapitel 11 om søpanteret. Samtidig er fremsat forslag til lov om skibsregistrering. I denne og de kommende samlinger vil problemerne omkring passagerbefordring, passagerbagage, konnossementer samt reglerne for redernes ansvar for olieforurening af havene komme til afgørelse i tinget.

Jeg skal på mit partis vegne tiltræde lovforslagene, og jeg vil i øvrigt kun knytte nogle ganske enkelte bemærkninger til dem.

Partrederi er i Danmark en rederiform, der kun omfatter ét skib og minder om et interessentskab, dog med den forskel, at den enkelte reder kun hæfter pro rata. Den gældende lov er fra 1892, og det lovforslag til revision, som vi har fået, er udarbejdet i snævert samarbejde med lignende udvalg i Norge, Sverige og Finland, hvor tilsvarende forslag er under udarbejdelse.

[Robert Pedersen.]

Da størsteparten af de 1.295 partrederier, der er optaget i skibsregisteret, omfatter fiskerkuttere og småskibe, må man forvente, at der ikke så ofte er oprettet nogen rederikontrakt, og man ser derfor med sympati på, at den nye lov yder større beskyttelse af den enkelte partreder, der kan være uden juridisk kundskab. Jeg tænker her på, at der i § 45 indsættes normalregler for indkaldelse af møder, regler for førelse af protokoller over forhandlingerne, der dog er deklaratriske, ligesom en partreder, der er forhindret i at deltage i et møde, får adgang til at lade sig repræsentere ved en fuldmægtig eller skriftligt at tilkendegive sit synspunkt.

Jeg er dog ikke helt rolig ved, at den frie adgang til salg af skibsparter er bevaret i § 51, men havde gerne set denne paragraf udgå, og at man i stedet havde gjort § 52 præceptiv, dvs. ufravigelig, således at der var ubetinget forkøbsret for medrederne til den skibspart, som ønskes afhændet. Så kunne den enkelte reder eventuelt selv afgøre, om han ville købe den.

Jeg vil derfor gerne spørge handelsministeren, da jeg ikke har kunnet få det opklaret, om den bestemmelse, der er indeholdt i den nuværende lovs § 20, stk. 2, hvorefter en part kan overdrages, uden at medrederens samtykke hertil er nødvendig, ligesom de hverken har nogen forkøbsret eller løsningsret i tilfælde af, at en skibspart eller en del af denne overdrages til tredjemand, har givet anledning til så mange tvister, at dette bestyrker mit syn på §§ 51 og 52. Hvis ikke det er tilfældet, skal jeg med glæde også gå ind for formuleringen.

Til kapitel 11 om søpanteret i skibe har jeg heller ikke meget at indvende alene af den grund, at lovændringen her er forårsaget af en konvention, der blev vedtaget i 1967 på en diplomatisk søretskonference i Bruxelles på grundlag af et udkast, der var udarbejdet af Comité Maritime International. Forslaget om lovændring er fremsat med henblik på en samtidig nordisk tiltrædelse.

Der har været en tidligere konvention af 1926, som aldrig blev ratificeret af flere store søfartsnationer, fordi antallet af søpanteretigheder var for stort, men da disse er begrænset i den nye konvention, skulle der være god grund til at tro, at vi denne

gang får en virkelig effektiv international aftale.

Jeg har forstået, at Skibs- & Bådebyggeriernes Arbejdsgiverforening har givet udtryk for visse reservationer over for den foreslåede affattelse af lovens § 247, idet tilbageholdsretten er placeret efter legal pant, men inden kontraktspant. Foreningen ønsker tilbageholdsretten placeret som en legal pant, men jeg henstiller til handelsministeren, at man beholder lovforslaget i den fremsatte form, således at Danmark kan ratificere konventionen, og jeg anbefaler på socialdemokratiets vegne lovforslaget til vedtagelse.

Hvad angår lovforslaget om ændring af lov om skibsregistrering, er baggrunden også den tidligere nævnte internationale konvention fra Bruxelles fra 1967. Jeg havde dog gerne set, at vi havde kunnet indarbejde denne lov i søloven, som tilfældet er det i Norge og Sverige, idet argumentet i udkastet til lovforslaget om, at vi havde en gennemgribende revision af loven i 1957, og at vi siden 1867 har haft en særlig skibsregistreringslov, ikke forekommer mig at være et indlysende argument for ikke at følge Norge og Sverige på dette punkt, men hvis handelsministeren har kommentarer dertil, skal jeg villigt lytte.

Jeg tror, der er et vigtigt spørgsmål i denne lov, som vi ikke kan behandle her i salen, men som vi er nødt til at drøfte med sagkyndige i udvalget — det bliver ikke klaret i betænkningen — nemlig hvorfor de danske værfter lægger så stor vægt på den gældende lovs § 4, stk. 2, hvori det hedder, at værftet skal give skriftligt samtykke til registrering af bygherren, som ejer et skib under bygning, medens omvendt bygherrens samtykke er nødvendigt for registrering af værftet som ejer. I betænkningen rejses der tvivl om, at vi på dette punkt kan tage reservation i forbindelse med ratificeringen af konventionen, og det ville være godt, hvis vi under udvalgsarbejdet virkelig kunne få undersøgt, om det er tilfældet eller ej. Mit parti lægger meget stor vægt på, at vi kan underskrive konventionen, og derfor forudsiger jeg, at det er nødvendigt, at vi i udvalget ser på dette spørgsmål, før vi tager endelig bestemmelse om vores holdning til lovforslaget.

Må jeg så endelig til sidst sige, at vi havde

[Robert Pedersen.]

i går her i tinget en drøftelse, som fru Mette Madsen lagde op til. Jeg har været ordfører på et område, der er meget specielt, og som man ikke kan forvente at nogen her i tinget kender særlig godt. Disse betænkninger er vanskelig læsning, og jeg er godt klar over, at det ikke kan gøres meget lettere, men kunne man ikke, når det drejer sig om så specielle ting, bag i betænkningerne sørge for, at nogle af fremmedordene er oversat. Jeg kan påpege 3-4 fremmedord, som almindelige jurister ikke kan oversætte. Derfor må jeg sige tak til ministeren, fordi man har kunnet få sagkyndig bistand i ministeriet, men jeg føler trang til at afrunde mine bemærkninger med at sige, at jeg føler mig som den arbejdsgiver, der engang skulle takke en økonom for et indviklet foredrag. Han gjorde det på den måde, at han sagde: „Jeg var forvirret, da De begyndte, og jeg er stadig væk forvirret, men på et højere intellektuelt niveau.“ Jeg har fornemmelsen af, at jeg er blevet lidt forvirret på et højere intellektuelt niveau, og jeg skal derfor anbefale, at vi i udvalget drøfter dette velvilligt. Jeg skal også anbefale den nødvendige ændring af forsikringsloven, som er foreslået.

Henning Andersen: Lovforslaget om ændring af søloven er et resultat af det nordiske samarbejde på sølovsområdet, hvor vi siden 1890erne har haft nordisk retsenhed. Der foregår en løbende revision af søloven i de fire nordiske lande, og det danske sølovsudvalg har i august 1970 afgivet sin tredje delbetænkning, hvori der stilles forslag om revision af sølovens kapitel 2 og kapitel 11.

Kapitel 2 omhandler sølovens bestemmelser om partrederier, og da disse ikke har været ændret, siden de nordiske sølove blev gennemført i slutningen af forrige århundrede, er det forståeligt, at det trænger sig på med en modernisering og supplerung af loven. Denne specielle partrederiform bruges hovedsagelig inden for den mindre skibsfart og inden for fiskeriet. En opgørelse fra 1970 siger, at vi har ca. 1.300 partrederier her i landet, og dette tal er stigende, da det i dag er vanskeligt for mange at opretholde selvejet, hvor det drejer sig om nye og moderne skibe. Da der sjældent oprettes rederikontrakter i disse små partrederier, er der fortsat behov for, at søloven indeholder et sæt

regler, som kan løse forskellige problemer vedrørende rederidriften, overgang af skibsparter, opløsning af partrederier og lignende forhold.

Kapitel 11 om søpanteret foreslås ændret i overensstemmelse med reglerne i den nye konvention, som blev vedtaget i Bruxelles i 1967, og som drejer sig om søpanterrettigheder og kontraktmæssige panterrettigheder i skibe med henblik på en samtidig nordisk tiltrædelse af denne konvention. Ud fra et stærkt ønske om at styrke den langfristede kredit til skibe har man efter 1967-konventionen begrænset antallet af søpanterrettigheder til kun at omfatte skibe, hvor man efter den gamle konvention kunne have søpant i fragten, erstatningskrav og fælles havaribidrag og bjærgeløn. Med enkelte ændringer foreslås det dog at bevare søpant i ladning, selv om hverken 1926- eller 1967-konventionen omhandler dette.

Jeg kan anbefale dette lovforslag til en velvillig behandling i udvalget og her i tinget.

Lovforslaget om ændring af lov om skibsregistrering hænger nøje sammen med søloven, idet ændringer vedrørende søpanterrettigheder og andre panterrettigheder i skib også kræver visse ændringer i skibsregistreringsloven. Desuden har lovforslaget til formål at gennemføre reglerne fra konventionen af 1967 i lighed med søloven. Den gældende registreringslov har regler om registrering af danskejede skibe under bygning, medens den nye konvention også omfatter, at en udlænding, der får et skib bygget på et dansk værft, kan få skibet registreret i et dansk register, medens det er under bygning på et dansk værft. Det er en væsentlig og god forbedring, som vi kan anbefale.

Det sidste forslag, lovforslaget om ændring af lov om forsikringsaftaler fra justitsministeren, har nær tilknytning til ændringen af søloven, hvori det ifølge § 263 bestemmes, at søpanteret ikke omfatter krav på erstatning for tab af eller skade på skib eller ladning, og at dette også gælder krav ifølge forsikringsaftale. I overensstemmelse hermed ændres § 54 til, at en søpanthaver ikke anses for sikret i henhold til en forsikringsaftale, der er tegnet uden angivelse af nogen bestemt interesse.

Jeg kan på det konservative folkepartis vegne anbefale også dette lovforslag.

Jens Peter Jensen: På venstres vegne kan jeg anbefale alle tre lovforslag. De kan sådan sammenhængende se lidt imponerende ud, men der er jo ikke meget politik i dem. Jeg synes alligevel, jeg vil gøre den bemærkning, at det rent teknisk og erhvervsmæssigt er et dygtigt stykke arbejde, der ligger her, og jeg er meget glad for, at det nordiske samarbejde også her manifesterer sig i en værdifuld lovgivning. Jeg kunne godt tænke mig, at der er nogle enkeltheder, som vi må behandle i et udvalg. Det kan være, der er interesser uden for dette hus, som har et og andet at sige, og derfor vil det være naturligt, at vi tager en udvalgsbehandling.

Jeg vil altså gerne sige både til den højtærede handelsminister og til den højtærede justitsminister, at det er et velkomponeret lovgivningskompleks, der her foreligger, og jeg vil sige til det ærede medlem hr. Robert Pedersen, der var socialdemokratiets ordfører, at trods sproglige vanskeligheder kommer vi nok igennem med det, for det er jo sådan, ærede medlem, at man skal ikke lade sig „endossificere“.

Gudme: Disse lovforslag giver heller ikke anledning til mange principielle bemærkninger fra min side. Handelsministeren og med nogle ord også justitsministeren har efter min bedømmelse i de to fremsættelsestaler sagt det, der skulle siges, og der er næppe meget at føje til.

For sølovens vedkommende drejer det sig jo om modernisering af de to kapitler, der er tale om, kapitel 2, som nu skal være kapitel 3, om partrederi, og kapitel 11, der får lov til at blive ved at være kapitel 11, om søpanteret.

Partrederibestemmelserne har været uændrede, siden loven kom i 1892, og så er det naturligt, at man nu efter 80 års forløb må spørge, om ikke en vis modernisering var på sin plads. Man har samtidig stillet det spørgsmål, om det måske var mere på sin plads helt at ophæve reglerne, men man er kommet til under de udvalgsbehandlinger på fællesnordisk grundlag, der gik forud, og nu også fra ministerens side, at det næppe ville være rimeligt at ophæve reglerne. Det er rimeligere at modernisere dem. Jeg synes, der er gode grunde til, at man har truffet dette valg. Forholdet er jo, som det fremgår af bemærkningerne, at der i dag er registre-

ret ca. 5.400 danske skibe, og heraf er 1.295 i partrederi, altså godt en fjerdedel. Når der er så mange, må det være naturligt, at den særlige ejerform til skibe, som et partrederi er, også får sine særlige lovregler, og så meget desto mere grund er der til det, når netop disse skibe, der er i partrederi, er de små skibe, i høj grad fiskerfartøjer. Der ved vi jo, at der meget ofte ikke findes noget skrevet grundlag for den aftale, der er truffet mellem partrederne, og kommer der så den ene eller den anden konflikt, en overdragelse, eller hvad det nu kan være, vil man netop uden det skriftlige grundlag savne regler, hvis ikke loven har nogle, der kan rykke til undsætning. Det er derfor et rigtigt valg, at man har bestemt sig til at bibeholde lovregler i søloven herom, og jeg kan i denne forbindelse sige, at vi her er på linje med det, vi havde lejlighed til at tale om her i tinget for 14 dage siden, da vi behandlede lovforslaget om voldgift, hvor man fra justitsministeriets side havde stået over for det samme problem, om det var rigtigt på et område, hvor der ikke på forhånd findes skrevne regler, at have hjælperegler, som kan være parterne til støtte, når der kommer en konflikt.

Det er principielt helt rigtigt, at man fra lovgivningsmagten skriver sådanne deklatoriske regler, altså regler, der kan bruges i de tilfælde, hvor konflikt eller problemer opstår, men ikke regler, der tvinger sig ind på parterne og skal bruges.

Spørgsmålet om søpanteret er ikke helt så gammelt som fra 1892. Vi har fået en modernisering af reglerne i 1929, men også det ligger jo langt tilbage, og det er rigtigt, som en af de tidligere ordførere, hr. Henning Andersen, sagde, at i 1967 var der en konference i Bruxelles, hvor opfattelsen af søpanteretsbegrebet blev ændret. Det er naturligt, at vi så moderniserer i overensstemmelse med det, man kom frem til på denne konference, og det er det, der er kommet til udtryk i lovforslagets kapitel 11.

Fælles for begge disse ændringer i søloven, kapitel 2, der nu skal være kapitel 3, og kapitel 11, er, at vi ved at gennemføre disse forslag kommer i overensstemmelse med de øvrige nordiske lande. Norge har i 1971 gennemført et regelsæt, der stemmer med det, der nu er forelagt. Sverige kan ventes at gøre det her i 1972.

[Gudme.]

Ved at gennemføre lovforslagene holder vi os altså til det, der har været god tradition i dansk sølovgivning lige siden søloven af 1892: vi har retsenhed imellem de tre nordiske lande Sverige, Norge og Danmark på sølovens område, og det bør vi også have.

Den ændring, der foreslås i skibsregistreringsloven, er en ændring i konsekvens af ændringerne i søloven. Den ændring, der foreslås i forsikringsaftaleloven, er yderligere en konsekvensændring. Ingen af dem giver anledning til særlige bemærkninger.

Jeg kan altså derfor i det hele tilsi mit partis velvilje over for de tre fremsatte lovforslag. De skal jo nu i et særligt udvalg, og så må vi se på, om der skulle være detaljer, der giver anledning til ændringer. Jeg tvivler lidt på det, men vi kan da i hvert fald få lejlighed til at konstatere, hvordan det ligger med oversættelsen af fremmedord, og hvorvidt det er almindelige eller, som hr. Robert Pedersen siger, ualmindelige jurister, der kan forstå de fremmedord, som findes i lovforslagene.

Vivike: Søloven er nu 80 år gammel, og jeg blev meget glad, da jeg så, at der var fremsat forslag om ændringer i søloven, for den trænger i allerhøjeste grad til at blive revideret, men så opdagede jeg, at det, både hvad søloven og de to andre love angår, drejer sig om teknik og jura. Vi er velvilligt indstillet over for disse juridiske ændringer, men selve den gennemgribende revision af loven, som er absolut påkrævet, vil vi overveje senere hen at komme med forslag om. Men vi er altså velvilligt og positivt indstillet over for disse tre lovforslag.

Handelsministeren (Erling Jensen): Må jeg indledningsvis både på egne og på justitsministerens vegne have lov at takke for den endog meget velvillige behandling og for de smigrende bemærkninger om den tekniske tilrettelægning af denne lovgivning.

Hr. Robert Pedersen havde en række spørgsmål, som jeg skal prøve at besvare her inden udvalgsarbejdet. Vedrørende søloven nævnte han specielt spørgsmålet om den hidtidige frie adgang til salg af skibsparter både efter lovens § 20 og § 21 og spurgte, om det ikke havde givet anledning til problemer. Jeg kan meddele, at det er

ikke administrationens opfattelse, at sådanne problemer hidtil har foreligget i et sådant omfang, at det alene ville nødvendiggøre en lovændring. Når man alligevel indsætter en regel om forkøbsret i lovforslaget, skyldes dette alene, at der under de nordiske drøftelser har været enighed om, at en sådan bestemmelse forekom rimelig.

Desuden kom hr. Robert Pedersen ind på den problemstilling, der er knyttet til spørgsmålet om at udvide tilfældene af søpanteret til også at omfatte værftets tilbageholdsret. Det er rigtigt, som hr. Robert Pedersen markerede det, at en sådan udvidelse netop vil være i strid med den internationale konvention, som vi på fælles nordisk plan gerne vil tilslutte os, og derfor er jeg enig med hr. Robert Pedersen i, at vi søger at undgå noget sådant.

Vedrørende skibsregistreringsloven foreslog hr. Robert Pedersen indirekte, at denne burde have været samordnet med søloven, og udbad sig en forklaring på, hvorfor dette ikke sker.

Det er rigtigt, at man i Norge og Sverige har indarbejdet skibsregistreringsloven i søloven, men det skal siges, at det er mere en symbolsk ensartethed end en reel, idet de to landes regler alligevel er forskellige. Da vore er anderledes igen, og da den danske skibsregistreringslov er indgribende revideret i 1957 og i forhold til både Norges og Sveriges er mere omfattende og for os at se mere dækkende i alle tvivlssituationer, har vi fundet det rimeligt at holde de to love hver for sig.

Endelig havde hr. Robert Pedersen et spørgsmål knyttet til problematikken om de ønsker, danske værfter har haft om at skulle give samtykke til, at bygherren registreres som ejer. Man er hovedsagelig fra værfternes side bange for uheldige konsekvenser omkring forsikringsaftaler og eventuelle krav om særlige bygningsklausuler, men spørgsmålet om, hvorvidt det ville kunne accepteres med bibeholdelse af muligheden for at ratificere konventionen, er så indviklet juridisk, at vi mener, at det er mere hensigtsmæssigt ikke at besvare dette spørgsmål her i salen, men gå ind i drøftelserne, når vi alligevel skal have det naturlige og ønskede udvalgsarbejde.

Jeg takker hr. Henning Andersen for hans betragtninger, som jeg er enig i, om værdien

[Handelsministeren.]

af, at vi også på dette punkt klart markerer det nordiske samarbejde, og for hans bemærkninger, som jeg også er enig i, om, at der med den store stigning i antallet af part-rederier og den tendens, der er til, at part-rederier netop omfatter de lidt mindre skibe, hvor kontraktsforhold enten er mere uklare eller ikke eksisterer, netop er et særligt behov for disse deklaratoriske regler.

Jeg takker hr. Jens Peter Jensen for hans betragtninger om det tekniske arbejde, som jeg skal videregive til de to ministeriers embedsmænd, og jeg er enig med hr. Jens Peter Jensen i, at der er en række enkeltheder, der er egnede til en diskussion i udvalget, hvor både jeg og justitsministeren meget gerne stiller os til rådighed for samråd.

Hr. Gudme markerede sin enighed med de to ministre i deres betragtninger i fremsættelsestalerne, og det siger vi tak for; vi siger også tak for den betragtning, som vi er enige i, at det er rigtigere at modernisere de deklaratoriske regler end at ophæve dem. De gør ingen skade, hvis de ikke benyttes, men de er værdifulde at have for dem, der ikke har tænkt situationen igennem i kontraktsøjeblikket.

Endelig skal jeg takke hr. Vivike for hans meget positive indstilling til lovforslagene, idet jeg skal bekræfte, at også handelsministeren har planer om at videreføre arbejdet med søloven.

Jeg skal måske lige sluttelig sige til hr. Robert Pedersen, der finder, at han er blevet forvirret på et højere intellektuelt plan, at vi fra de to ministeriers side vil gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at forvirringen må ophøre. Men jeg er vist nødt til at sige, at med så velkvalificerede ordførere vil det stadig blive på et højt kvalificeret plan, for at vi kan få ordførerne i tale.

Endelig skal jeg også på justitsministerens vegne takke for den meget positive indstilling til lovforslaget om ændring af forsikringsaftaleloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde [af Frandsen m. fl.]

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XII) findes i tillæg A sp. 1251, fremsættelsen i tidenden sp. 1426).

Forslaget sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Til det fremsatte forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde vil jeg gerne ved denne lejlighed nøjes med at knytte følgende mere principielle betragtninger.

I bemærkningerne til forslaget har forslagsstillerne peget på en dobbelt begrundelse for at revidere den nugældende lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde. For det første er der siden den første lovgivning om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde i 1917 under indtryk af en ændret opfattelse af civil værnepligt samt det stigende antal civile værnepligtige sket en betydelig ændring i administrativ praksis, og derfor vil det være rimeligt, siger forslagsstillerne, at loven nu bringes i overensstemmelse med gældende praksis.

For det andet mener man, at tiden må være inde til at ændre loven om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde, således at de civile værnepligtige med hensyn til vilkårene stilles lige med de militære værnepligtige.

Om den første betragtning vil jeg gerne sige, at den nuværende administrative praksis over for civile værnepligtige formentlig ikke kan siges at have fundet sin endelige form. Der har i de senere år været tale om en meget voldsom udvikling på militærnægtterområdet, præget af et stærkt stigende antal civile værnepligtige og meget store ændringer af de former, hvorunder værne-